

LBRIS

We know
books

ANDREI GAZSI

Anatomia
Luminii

Ediție îngrijită de Ioan Milea

Cluj-Napoca
2024

Cuprins

5 Notă asupra ediției || Ioan Milea

ANATOMIA LUMINII

- 9 Anatomia luminii (II)
- 10 Fii numai a mea!
- 11 Întâiul poem de dragoste
- 12 Atinge-mă-n trecut de parcă m-ai iubi!
- 14 Beat de somn și de iubiri de-o vară
- 15 Fată afgană
- 16 Nu-i liniște niciunde
- 17 Să nu mă vorbești de rău!
- 18 Dacă mă voi îndrăgosti de tine
- 19 De mâine se va întuneca mai devreme
- 20 O noapte pătrată
- 21 Blândul păstor
- 22 Mă iartă dacă ți-am greșit!
- 23 Uvertura păcatului
- 24 Etiopia, dragostea mea
- 26 Un adolescent cu un singur braț
- 28 Mi-ai promis
- 29 Iubita mea cu sandale maro era poet
- 30 Fragment din balansul firului de păr
- 31 Ecoul de smarald
- 33 Încinsă noapte

AMINTIRI DIN IRLANDA LUI ALAN

- 37 Amintiri din Irlanda lui Alan
- 39 Un dans irlandez
- 40 Basm irlandez
- 42 Rădăcini irlandeze
- 43 Nu te zăresc nicăieri, fată irlandeză
- 44 Zidiți în fiordurile irlandeze
- 46 Îmbrățișează-mă, îmbrățișează-mă!
- 47 Despre frumoasa mea logodnică, fata irlandeză

ACEEAȘI PASĂRE ALBASTRĂ

- 51 Când vorba mamei a început a gănguri
- 52 La făgădăul lui Adrienici
- 54 Blândul tiran
- 56 Scrisoare către nimeni anume
- 58 Nu-mi plângeți de milă!
- 59 Din marginea Arizonei
- 60 Draga mea Michelle
- 61 Dacă aș fi fost Dumnezeu
- 62 Insectarul tiraniei
- 63 Pigmentând asfințitul
- 64 La un pahar cu vin în sărbătoare
- 65 O noapte jefuită de stele
- 66 Dacă mă vezi

- 68 Gândaci curcubeici în pas de paradă
- 69 Oceanica lumină inundată de pești
- 70 O clipă pe jumătate deschisă
- 71 Schizofrenie
- 72 Aceeași pasăre albastră
- 73 Faima morții
- 74 De la fereastră văd un munte
- 75 Raiul impregnat de întuneric
- 77 Nu e un joc, e un cântec, e un cântec
- 78 Panterele galbene
- 79 Păgânul cu picioare de plumb
- 81 Precum ieri, așa și azi
- 83 Din universul Lui binecuvântat
- 84 Vânătorul de pacienți
- 86 Dansul diavolului
- 88 Din marginea stelelor
- 90 Fluturi cu aripi cenușii
- 91 Sara de Crăciun
- 93 Crăciunul blând
- 94 Jocul de-a moartea
- 96 Spectacol burghez
- 98 Călătorul de lângă geam
- 99 Delict gotic

ULTIMUL VISCOL

- 103 Cimitirul Învierii
- 104 Despre copia fidelă a corpului meu
- 105 Elegia crucilor din stâncă
- 106 Modelând ultimul fum de țigară
- 107 O altfel de elegie crepusculară
- 108 Umbra crucii
- 110 Din zarca ultimului anotimp
- 111 Cuvinte de mărima crucii
- 112 Pânza de tifon
- 113 Axa luminii
- 114 Neîngrădita țară a mea
- 115 Oglinda retrovizoare
- 116 Vâsle din lemnul stelelor
- 117 Primăvara muribundă
- 119 Curiozități politicoase
- 120 Un acoperiș de clipă
- 121 Povestea vieții mele
- 122 Ultimul viscol

Anatomia luminii (II)

Rama amurgului înrăma anatomia luminii. Scâncetul ei născocit în șuierul tăios al vântului întrupa arhitectura lumii. Crengile ploii îmi băteau în fereastră, noapte de noapte, moartea. Spectacol tăcut, ard-o focul s-o ardă de lună vânturată, negrie, neastâmpărată!

O copie fidelă a fericirii ne-a îmbrățișat, ca un naufragiat, pământul. *Câtă iubire!* au exclamat gunoierii măturând dimineața Contelui peste noi.

Așteptați acolo ecoul, ghemuiți-vă unul în altul! ne-a sugerat tobașul, pentru a nu vă reteza capetele când va trece ca un șuier tăios prin rama amurgului.

Fii numai a mea!

Fii a mea, i-am suflat în urechea de ceară, fii numai a mea în roua rece de vară, sclipire blândă!

Din textura lunii, copilul de curte toarnă ceaiul în cești de porțelan de culoarea părului tău mov. Conversația poate începe.

Sărută-mi fruntea prin lentilele dimineții! zici în cântecul tău protejat de o pală de umbră. Oricât de înalt ar fi valul, spune cântecul tău, mai înalt, mai chipeș ești tu, cel care adună strălucirea lunii din părul meu ca pe o mărturisire.

Întâiul poem de dragoste

Din orice loc, de pretutindeni, din lăuntru oricăror lucruri de dinainte întâmplate, *cu voie sau fără de voie*, te văd doar pe tine de-o vreme, cu diminețile prinse în brâu ca o catrință, cu amurgul împletit în păr, în cromatica năframei legate la spate, în bijuteriile ce-ți sclipesc ochii pe șalul tău roz, ori verde, în rochia ta albastră ca cerul înghițit de valuri, de valurile hămesite ale oceanelor. Te văd orișunde. Te văd cum treci prin inima mea, prin stentul implantat ca o măsură de siguranță, să nu aluneci, să nu cazi în râul întunecat.

Oare care zodie te poartă, în ce nume de floare îți rezemi mâna sub căpătâi când dormi? Pielea, buzele ce-ți leagănă respirația sunt, cumva, un gust al fericirii, ori un laț inelat, vânturat deasupra capului de un diavol mândru, înalt și sprâncenat? Mi-e totuna, oricum, de oi muri, ori de sunt deja mort de mai de multă vreme. Ochii tăi verzi vibrează în mine ca un vulcan nedetonat încă. În anatomia frunzei, ești lumina ce se picură în ecoul umbrei tale abandonate în crăpătura dimineții.

Așa ești tu, mi-am zis, uneori o vară tolănită-n luncă, în păduri virgine de pini, alteori arcuită peste mări și țări ca o potcoavă de mânz, ești munte, deșert deopotrivă, rareori dor dulce, ești punctuația poemelor mele, ești tu, și mi-e de ajuns.

Atinge-mă-n treacăt de parcă m-ai iubi!

Cineva (nu știu cine) mi-a croit pe umărul stâng zgomotul dimineților, vânturile, valurile legate-n funda fiordurilor crețe. Mi-a încrestat cu tăișul limbii briza limpede din semnul de mamă. De umărul drept nici măcar nu s-a atins. Mi-a lăsat neatinsă miriștea pustie, gura crăpată a seminței. *Prima incizie însă, pe linia sternului, mi-a făcut-o surâsul tău nestins, tocmai când inima-mi începea să cânte, iar eu învățam să desenez cuvinte.*

Emoționat peste măsură, mi-am scăpat copilăria din mână. Mama tocmai mulsese vaca de laptele ei alb și înspumat. Mai la vale, altcineva își îngropa trupul cu frunze proaspete. Era pe moarte. Mama turna laptele în căni ca pe o poezie grafiată pe vorbele tatălui meu.

Doamne, nu te mai văd! Copilăria mi-a acoperit ochii cu pantalonii ei scurți și peticiți. Scutecul uitat la uscat deasupra sobei flutura mirosul mamei prin bucătărie. O albină susura în capcana păianjenului ca un vâl de mireasă. Vânătorii își încărcau armele. Iepurele, năpădit de cârceii fricii, se târa printre picioarele toamnei, prin strigătul spaimei.

Două vaci de lapte, pașnice, pășteau, rezemate una de alta, buza mlaștinii. Ochii sticloși ai iepurelui s-au spart, în final, de bucele cărunte din țeva puștii.

De fapt, mă rostogoleam în inima ta, zgomotos, printre buzele tale sângerii, ca un inel de apă. *Clipește-ți lacrimile!*, parcă asta îți ziceam, îndemnându-te să-ți ascunzi uitătura în ridul mai adânc al nopții. *Vorbește-mi, nu te opri, vorbește-mi întruna, zboară în jurul meu și mă atinge, așa, în treacăt, de parcă m-ai iubi!*

Beat de somn și de iubiri de-o vară

Beat de somn și de iubiri de-o vară, m-am aruncat în mare. Un pește verde m-a salvat, m-a scos la mal, spălat din cap până-n picioare. Așchii de lumină s-au aprins pe trupul meu, descântec. O coroană alb-încinsă în forja forjarului îmi încorona strălucirea. De scârbă, marea a vărsat peste mine resturi din peisajul marin. Nu m-a mângâiat, cum mă așteptam, a vărsat peste mine mânia perlelor mov. *Se prea poate ca minciuna rostită să fi fost prea subțire, neîndestulată, șuiera vântul prin casa scoicilor.*

Nevoit să trăiesc ca un animal cu un alt animal, spălam frunzele de urma lunii, în grădina Contelui. Și bățile inimii tale, iubire sălbatică, nepământească, îndrăznească ca un vârful de diamant care străpunge slava, le limpezeam în troaca pâinii frământate de neîncredere și bănuiele.

Fată afgană

Într-o grădină de vară, un bețiv de nu știu unde dansa de unul singur, ghemuit într-un cântec schilod. Un pas, o piruetă frântă, încă un pas sacadat, împletit pe tivul desfirat al vinului răscopt.

Te voi fura la noapte, fată afgană, chiar de mă voi îmbolnăvi de o moarte cu aripi de basm, îi șoptea în păru-i despletit în valuri, te voi duce acolo, peste ape, în lumea cioplită-n stânca poetului decapitat! Doamne, găsește-mi potrivirea, mă prinde dacă mă prăbușesc în talerul soarelui stins!

Ochii ei mijiiți adânceau abisul. Frunzișul toamnei era mai greu decât aurul și argintul abruptelor râuri. Ochii ei, ochii ei diamantini atârnavă mai greu, fără îndoială, decât toate aceste comori. *E o nebunie, i-a zis fata afgană, în oaza dulce din depărtare, un miraj și atâta tot.*

În grădina de vară, un bețiv de nu știu unde dansează încă de unul singur, vrăjit de poalele iubirii ascunse-n gândul lui decapitat, în mirul dulce de rășină scurs din păcat.